

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Boico Victor,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2019, în cauza penală în privința lui

Bacical Mihail xxx, născut la xxx, originar din xxx și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.03.2018 - 08.04.2019;

Instanță de apel: 16.05.2019 - 16.10.2019;

Instanță de recurs: 06.02.2020 - 15.09.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 08 aprilie 2019, Bacical Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 9 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități comerciale pe un termen de 3 ani.

A fost dispusă încasarea din contul lui Bacical Mihail în beneficiul părții vătămate Curmei Grigore a prejudiciului material cauzat prin infrațiune în sumă de 14 000 (paisprezece mii) Euro exprimați în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că, Bacical Mihail, în perioada de timp cuprinsă între luna ianuarie 2008 și până în luna iulie 2015, folosindu-se de relațiile de încredere și prietenie cu Curmei Grigore, urmărind scopul dobândirii ilicite a mijloacelor bănești de la ultimul, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, aflându-se pe str. Șciusev 89 din mun. Chișinău, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit de a dobândi banii lui Curmei Grigore, prin inducerea în eroare a acestuia precum că are nevoie de anumite investiții pentru dezvoltarea afacerii sale, motivând că societatea comercială SRL "Europartner", pe care o gestionează întâmpină greutăți financiare, manifestând un comportament dolosiv și viclean, a cerut și a primit mijloace bănești de la Curmei Grigore în mărime de 14 000 euro, ceea ce conform ratei oficiale de schimb a BNM

constituia suma de 294 518 lei, astfel încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor mijloacelor bănești, Bacical Mihail avea intenția dobândirii ilicite a acestora, eschivându-se ulterior de la executarea angajamentului asumat de a restitui mijloacele bănești primite, cauzându-i astfel părții vătămate Curmei Grigore daune în proporții deosebit de mari.

Acțiunile inculpatului Bacical Mihail, au fost calificate conform art.190 alin.(5) Cod penal, conform indicilor – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calității substanțiale ale obiectului, părților, actului juridic anulabil ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv, săvârșite în proporții deosebit de mari.

3. *Avocatul Gherman Artur în interesele inculpatului* a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bacical Mihail să fie achitat de sub învinuirea adusă în baza art.190 alin.(5) din Codul penal, din motiv că în acțiunile acestuia lipsesc elementele componente de infracțiune.

În motivarea cereri recurentul a invocat că, procurorul i-a adus inculpatului o învinuire neclară, de la care acesta nu se poate apăra și care, împreună cu rechizitoriul - actul de sesizare a instanței, sunt lovite de nulitate absolută.

Procurorul nu a prezentat instanței de judecată suficiente probe obiective, pertinente, concludente, utile și veridice, care din punct de vedere al coroborării lor ar fi dovedit incontestabil vinovăția inculpatului Bacical Mihail în baza art.190 alin. (5) Cod penal.

A remarcat că, declarațiile pretinsei părți vătămate Curmei Grigore făcute la urmărirea penală pe data de 26.09.2017 și 06.10.2017 sunt contradictorii în esență cu declarațiile făcute în fața instanței de judecată pe data de 25.05.2018 și 05.12.2018. Procesul verbal de ridicare confirmă doar că reprezentantul organului de urmărire penală a ridicat de la pretinsa parte vătămată Curmei Grigore recipisele datate cu data de 02.01.2008, 05.02.2008, 06.06.2012 și 10.07.2015, precum și copia de pe buletinul de identitate pe numele lui Bacical Mihail, însă ultimul niciodată nu a negat că el personal a scris aceste trei recipise/confirmări și a explicat că, de fapt, de aceste recipise/confirmări a avut nevoie doar Curmei Grigore și ele au fost scrise nu din propria dorință a lui Bacical Mihail, la solicitarea lui Curmei Grigore, care, din cauza investițiilor eșuate la obiectul din str. Alba Iulia nr.91/1. mun. Chișinău, a avut neînțelegeri în familie și era pe calea de a divorța de soția sa, iar cu ajutorul anume la astfel de recipise a dorit să se justifice în fața soției sale, referitor la lipsa banilor, deoarece avea luat credit.

În continuare, a explicat că recipisele sunt recunoscute drept mijloace materiale de probă și au fost anexate la cauza penală prin ordonanța din 07.10.2017, însă dacă aceste înscrisuri au fost recunoscute drept mijloace materiale de probă, atunci, cu referire la înscrisul de la f.d.23/verso, Vol. I (confirmarea din 06.06.2012), acesta de asemenea trebuie apreciat drept mijloc material de probă, prin care se probează că pretinsa parte vătămată Curmei Grigore a confirmat că a primit de la Bacical Mihail (în obiecte de uz casnic și bani) suma totală de 22 000,00 de lei și la acest capitol a făcut declarații mincinoase atât în fața organului de urmărire penală cât și în fața instanței de judecată.

Nu s-a ținut cont că potrivit înscrisurilor din dosarul S.R.L. „Europartner”, în

perioada anilor 2007- 2008 fondator unic al acestei întreprinderi era Bacical Mihail și având capitalul social de 100 000 de lei, întreprinderea în cauză nu întimpina careva dificultăți în activitate. Declarațiile făcute de participanții la confruntare (partea vătămată cu bănuitul) confirmă că declarațiile pretinsei părți vătămate Curmei Grigore au fost sterile, vagi și haotice, care, în principal cu referire la circumstanțele esențiale ce țin de data, locul, suma și scopul transmiterii banilor, diferă de cele făcute de Curmei Grigore la audierea în calitate de victimă din 26.09.2017 și în calitate de parte vătămată din 06.10.2017, iar prin compararea lor se observă că Curmei Grigore a făcut declarații mincinoase de acuzare neîntemeiată a lui Bacical Mihail, pe când ultimul prin declarațiile sale a încercat să spună adevărul, făcând declarații cursive, ample și detaliate. Însă, cu regret nu a fost auzit nici de reprezentantul organului de urmărire penală și nici de către procuror. Inculpatul Bacical Mihail a fost pus în situația de a-și dovedi nevinovăția sa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2019, a fost admis apelul, casată sentința în latura penală și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bacical Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.196 alin.(4) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis. În baza art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

În rest sentința s-a menținut.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, situația de fapt și de drept reținută de instanța de fond nu corespunde probelor existente la materialele dosarului penal, instanța de fond a determinat greșit culpabilitatea lui Bacical Mihail în comiterea escrocherie, nu a dat o încadrare juridică justă a acțiunilor. Astfel, prima instanță a admis erori de drept material, iar din considerentele expuse supra, instanța de apel se va implica în sentința primei instanțe în vederea casării acesteia în latura penală.

Instanța de apel a reiterat necesitatea recalificării acțiunilor inculpatului Bacical Mihail de la art.190 alin.(5) Cod penal la art.196 alin.(4) Codul penal, necesitate ce reiese din totalitatea probelor analizate prin prisma pertinentei, concludenții și coroborării acestora.

În continuare, instanța de apel a constatat următoarele circumstanțe de fapt: Bacical Mihail, în perioada de timp cuprinsă între luna ianuarie 2008 și până în luna iulie 2015, folosindu-se de relațiile de încredere și prietenie cu Curmei Grigore, fără a avea scopul de însușire, aflându-se pe str. Șciusev 89 din mun. Chișinău, prin inducerea în eroare a acestuia precum că are nevoie de anumite investiții pentru dezvoltarea afacerii sale, motivând că societatea comercială SRL "Europartner", pe care o gestionează întâmpină greutăți financiare, manifestând un comportament dolosiv și viclean, a cerut și a primit mijloace bănești de la Curmei Grigore în mărime de 14 000 euro, ceea ce conform ratei oficiale de schimb a BNM constituia suma de 294 518 lei, fără ca inculpatul să aibă scopul de a-și însuși bunul, cauzându-i astfel părții vătămate Curmei Grigore daune în proporții deosebit de mari.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat, instanța de apel o apreciază ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto-incrimina, garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or, persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărită pentru depunerea declarațiilor

false sau refuzul de a face declarații și acțiunile sale nu pot fi calificate ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Totodată, instanța de apel a reținut că vinovăția inculpatului se confirmă cert din declarațiile părții vătămate Curmei Grigore, astfel reiterând declarațiile acestuia.

Instanța de apel a stabilit, că în acțiunile inculpatului se atestă elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal, și anume: că Bacical Mihail, în perioada de timp cuprinsă între luna ianuarie 2008 și până în luna iulie 2015, folosindu-se de relațiile de încredere și prietenie cu Curmei Grigore, fără a avea scopul de însușire, prin inducerea în eroare a acestuia precum că are nevoie de anumite investiții pentru dezvoltarea afacerii sale, motivând că societatea comercială SRL "Europartener", pe care o gestionează întâmpină greutăți financiare, manifestând un comportament dolosiv și viclean, a cerut și a primit mijloace bănești de la Curmei Grigore în mărime de 14 000 euro, prin recipisă din 02.01.2008, recipisa 06.06.2012 și 10 iulie 2015, fără ca inculpatul să aibă scopul de a-și însuși bunul, cauzându-i astfel părții vătămate Curmei Grigore daune în proporții deosebit de mari.

În speță, s-a demonstrat că Bacical Mihail a comis o faptă prejudiciabilă de cauzare de daune prin înșelăciune, cauzând urmări prejudiciabile în proporții deosebit de mari, în mărime de 14 000 euro părții vătămate, fără ca fapta sa să constituie o însușire. Deci, este exclusă în cazul dat prezența escrocheriei astfel cum a fost incriminată inculpatului prin rechizitoriu. În aceeași ordine de idei, în cazul infracțiunii prevăzute de art.196 Cod penal, făptuitorul folosește bunurile proprietarului și îi cauzează acestuia daună materială în modalitatea prescrisă de dispoziție - prin înșelăciune sau abuz de încredere, însă bunul material rămâne a fi în continuare ca proprietatea aceleiași persoane, ceea ce, la caz, a fost realizat.

Instanța de apel a explicat că sferile de aplicare a art.art.190, 196 Cod penal nu se intersectează. Asta deoarece, sub aspectul laturii obiective, infracțiunea de cauzare de daune prin înșelăciune sau abuz de încredere nu poate constitui o însușire. Adică, nu poate constitui o sustragere. În cazul infracțiunii specificate la art.196 Codul penal, acțiunea sau inacțiunea principală constă în cauzarea de daune materiale, important este ca acțiunea sau inacțiunea principală să nu constea în luarea din posesia altuia, deoarece altfel ar ajunge sub incidența art.190 Codul penal. Cauzarea de daune prin înșelăciune sau abuz de încredere nu trebuie să conțină semnele constitutive ale sustragerii. Semnul definitiv al sustragerii este ieșirea bunurilor luate din stăpânirea victimei și trecerea acestora în stăpânirea făptuitorului. Astfel, se produce reducerea masei patrimoniale în detrimentul victimei și, respectiv, sporirea masei patrimoniale a făptuitorului.

Din cele menționate instanța de apel a desprins că, în ipoteza infracțiunii prevăzute de art.196 Codul penal, făptuitorul nu obține în posesie bunuri concrete ale victimei. El se eschivează în mod fraudulos să-i transmită victimei bunurile care i se cuvin ori se folosește de aceste bunuri în detrimentul victimei. Altfel spus, sub aspectul laturii obiective, distincția principală dintre escrocherie și infracțiunea specificată la art.196 Codul penal constă în mecanismul de cauzare a daunelor materiale.

Generalizând cele indicate supra, se constată că instanța de fond a omis să constate existența componentei de infracțiune prevăzute de art.196 Codul penal în acțiunile inculpatului Bacical Mihail, motiv pentru care instanța de apel la recunoscut vinovat pe Bacical Mihail de comiterea infracțiunii prevăzute de art.196 al.(4) Cod

penal după semnele calificative - cauzarea de daune materiale prin înșelăciune și abuz de încredere în proporții deosebit de mari, fără scop de însușire.

4.2. Cu referire la individualizarea pedepsei, instanța de apel a reținut că pedeapsa penală este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal. Individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale. Astfel, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

La caz, instanța de apel a reținut că nu au fost stabilite nici circumstanțe atenuante și nici circumstanțe agravante. Totodată, urmează a fi stabilită pedeapsa ținând cont și de atitudinea inculpatului față de fapta comisă. Astfel, instanța de apel consideră necesar și echitabil de a stabili pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, instanța de apel a reținut trăsăturile personalității inculpatului - anterior nu a fost atras la răspundere penală și trăsăturile faptei - comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave și fără aplicarea violenței. Comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni contra patrimoniului și fără aplicarea violenței, în condițiile personalității inculpatului, creează o premisă puternică că scopurile pedepsei vor putea fi atinse și fără executarea reală a pedepsei. Prin urmare, instanța consideră posibilă corectarea și reeducarea condamnatului fără izolarea reală de societate, cu aplicarea față de inculpat a prevederilor art.90 Cod penal, suspendând condiționat executarea pedepsei.

5. Procurorul, în temeiul pct.6), 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, apelul a fost greșit admis, indicând că instanța de fond corect a stabilit vinovăția inculpatului Bacical Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, care este dovedită în a afară de orice dubiu rezonabil, fiind confirmată pe deplin prin probele administrate și examinate în cadrul ședinței de judecată, care sunt consecutive, coroborează între ele, corespund circumstanțelor și materialelor cauzei penale.

A remarcat dispozițiile legiuitorului că, în cazul infracțiunii specificate la art.190 Cod Penal, prezența scopului de sustragere o demonstrează următoarele circumstanțe: 1) situația financiară extrem de neprielnică a persoanei care-și asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacției; 2) lipsa de fundamentare economică și caracterul irealizabil al angajamentului asumat; 3) lipsa unei activități aducătoare de beneficii, îndreptate spre încasarea mijloacelor băneștii necesare onorării angajamentului; 4) achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor

depuși de deponenții ulteriori; 5) prezentarea, la încheierea tranzacției, din numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane, de care se folosește o altă persoană pentru a-și atinge interesele etc.

Opinează că, instanța de fond corect a stabilit că din probatoriul cercetat în cadrul ședinței de judecată rezultă cu certitudine că inculpatul Bacical Mihail a acționat cu intenție directă, urmărind scopul de cupiditate, și anume acela de a dobândi și însuși ilicit mijloacele financiare în sumă totală de 14 000 euro, în condițiile în care a eliberat recipise fără a-și îndeplini angajamentele asumate.

Din probele cercetate în ședința de judecată, acuzare consideră că rezultă cu certitudine faptul că Bacical Mihail, în perioada de timp cuprinsă între luna ianuarie 2008 și până în luna iulie 2015, folosindu-se de relațiile de încredere și prietenie cu Curmei Grigore, urmărind scopul dobândirii ilicite a mijloacelor bănești de la ultimul, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, aflându-se pe str. Șciusev 89 din mun. Chișinău, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit de a dobândi banii lui Curmei Grigore, prin inducerea în eroare a acestuia precum că are nevoie de anumite investiții pentru dezvoltarea afacerii sale, motivând că societatea comercială SRL "Europartner", pe care o gestionează întâmpină greutăți financiare, manifestând un comportament dolosiv și viclean, a cerut și a primit mijloace bănești de la Curmei Grigore în mărime de 14 000 euro: ceea ce conform ratei oficiale de schimb a BNM constituia suma de 294 518 lei, astfel încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor mijloace bănești, Bacical Mihail avea intenția dobândirii ilicite a acestora, eschivându-se ulterior de la executarea angajamentului asumat de a restitui mijloacele bănești primite, cauzându-i astfel părții vătămate Curmei Grigore daune în proporții deosebit de mari.

Astfel, inculpatul Bacical Mihail, prin acțiunile sale intenționate, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(5) Cod Penal - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calității substanțiale ale obiectului, părților, actului juridic anulabil ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv, săvârșite în proporții deosebit de mari.

Motivând poziția, instanța de apel a recalificat acțiunile inculpatului de la art.190 alin.(5) Cod Penal la art.196 alin(4) Cod penal, bazându-se pe un singur element și anume - pe faptul că inculpatul Bacical Mihail a comis cauzarea de daune materiale prin înșelăciune și abuz de încredere în proporții deosebit de mari, fără scop de însușire.

Acuzarea consideră că instanța de fond corect a constatat că latura subiectivă a fost dovedită prin probele acuzării, intenția directă de a dobândi și a însuși ilicit bunurile altei persoane prin inducerea în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, este prezentă.

Reieșind din cele expuse, acuzarea de stat opinează că instanța de fond și-a motivat pe deplin soluția, sentința urmând a fi menținută fără modificări.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis reieșind din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de

recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță.

În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Recurentul invocă în recursul său temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Conform art.385 alin.(1) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea.

În corespundere cu art.101 alin.(1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată că, aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel. Or, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului deciziei, aceasta a constatat precum că, „ Bacical Mihail, în perioada de timp cuprinsă între luna ianuarie 2008 și până în luna iulie 2015, folosindu-se de relațiile de încredere și prietenie cu Curmei Grigore, fără a avea scopul de însușire, aflându-se pe str. Șciusev 89 din mun. Chișinău, prin inducerea în eroare a acestuia precum că are nevoie de anumite investiții pentru dezvoltarea afacerii sale, motivând că societatea comercială SRL "Europartner", pe care o gestionează întâmpină greutăți financiare, manifestând un comportament dolosiv și viclean, a cerut și a primit mijloace bănești de la Curmei Grigore în mărime de 14 000 euro ... ”, însă,

instanța de apel a omis să aducă argumente în ce constă inducerea în eroare precum că SRL "Europartener" are greutăți financiare. Mai mult, din probele cercetate în instanța de apel nu se atestă care a fost situația financiară a SRL "Europartener" în perioada respectivă.

Colegiul penal lărgit reține că, modul în care a fost evaluat probatoriul de către instanța de apel, lasă loc nesiguranței în privința componentei de infracțiune prevăzută la art.196 alin.(4) Cod penal, pornind de la faptul că proba decisivă a acuzării o constituie declarațiile părții vătămate și recipisele predate de acesta.

În altă ordine de idei, Colegiul penal relevă că, instanțele de fond nu s-au expus transparent în hotărâri privind modul de formare a sumei totale transmise inculpatului de către partea vătămată în mărime de 14 000 euro, având în vedere faptul că declarațiile acestora la acest compartiment sunt contradictorii.

Astfel, Colegiul penal, reținând prevederile art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1) - (4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedeele probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera statistic probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, concluziile instanței de apel formulate mai sus poartă un caracter generic asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor, iar așa cum examinarea probelor constituie elementul-cheie la pronunțarea unei hotărâri corecte și legale, lăsarea fără apreciere și aprecierea abstractă a acestora duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

Potrivit prescripțiilor art.414 Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.

La fel, instanța de recurs reține că decizia instanței de apel este motivată superficial, or, motivarea hotărârii judecătorești trebuie realizată într-o manieră clară și coerentă, întrucât, pe de o parte, este indispensabil necesară pentru controlul exercitat de jurisdicția ierarhic superioară, iar pe de altă parte, constituie, pentru părțile litigante, o garanție împotriva arbitrariului, furnizându-le dovada că cererile și mijloacele lor de apărare au fost riguros analizate.

Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces

logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecării, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs. (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia. (Hirvisaari c. Finlandei, (2001) § 30).

Generalizând cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, „decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art.art.93, 95, 101 Cod de procedură penală și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, argumentând clar concluziile sale, ținând cont de motivele expuse în pct.7 din prezenta decizie.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2019, în cauza penală în privința lui Bacical Mihail xxx, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2019 și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 29 octombrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor